

Atskaite par dalību COPA – COGECA darba grupā

Kopējā lauksaimniecības politika

10. jūlijs 2019. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās Latvijas Zemnieku Federācijas eksperte Agnese Hauka.

Iepriekšējā darba grupas tikšanās notika 2019. gada 18. jūnijā un tajā piedalījās A.Hauka un ZSA eksperts Valters Zelčs. Pamatojoties uz iepriekšējās sanāksmes darba rezultātiem, COPA-COGECA sekretariāts ir sagatavojis projekta dokumentu (64 lpp.), kas dalīborganizācijām tika elektroniski nosūtīts 09.07.2019. Darba grupas mērķis ir turpināt darbu pie ierosinājumiem KLP vienkāršošanā un pilnveidošanā.

Izstrādāto priekšlikumu dokumentu plānots sagatavot apspriešanai septembra POCC sanāksmē un virzīt apstiprināšanai COPA-COGECA Prezidija sanāksmē.

1. Diskusijas par izmaiņām Eiropas Komisijā un to ietekmi uz lauksaimniecības sektoru

COPA-COGECA Sekretariāts aicina dalībvalstu lauksaimniekus informēt Eiropas Parlamenta deputātus un īpaši jaunos deputātus, kuriem nav zināšanas un izpratne, par KLP un nozares aktualitātēm.

2. CAP guidelines – GAECs and definitions

GAEC1 – pastāvīgie zālāji.

Tiek norādīts, ka ilggadīgajiem zālājiem ir jābūt sasaistītiem ar lopu skaitu, jo aizliegums samazināt ilggadīgos zālājus pat gadījumos, ja lopu skaits valstī ir samazinājies, ir nesaimniecisks. Būtiski dot lauksaimniekiem izvēles iespējas, kā efektīvāk apsaimniekot zemi. Vācijā tiek runāts par 7-10 gadu periodu ilggadīgo zālāju uzturēšanā. Somijas pārstāvji norāda, ka viņi vēlas, lai esošā definīcija tiek saglabāta, jo šī 5% izmaiņu robeža ir apliecinājusi sevi kā lauksaimnieku darbībai piemērojamu un jebkuri stingrāki nosacījumi varētu samazināt nākotnes zemes vērtību. Itāļi retoriski jautā vai 5 gadu periods ir pietiekams, lai to noteiktu par ilggadējo zālāju – īpašās teritorijās zālāju nav alternatīvu, bet citās zemēs vienīgais ieguvums aizliegumam uzart ilggadējos zālājus ir CO₂ emisija. Jautājums saglabājas – veidosim ilggadējos zālājus, lai samazinātu CO₂ emisijas vai izmantosim lauksaimniecības zemi pārtikas ražošanai?

GAEC2 – mitrāju un kūdrāju aizsardzība

Somija norāda, ka pats būtiskākais ir cienīts pārtikas ražošanu, kas palīdz sasniegt citus stratēģiskos mērķus, kas saistīti ar bada mazināšanu un kvalitatīvas pārtikas nodrošināšanu. Vācijā ir plašas diskusijas par CO₂ uzkrājošās augsnes aizsardzības pasākumiem – valstī ir 0,2 milj.ha ir mitrāji un kūdrāji, un to ilgtspējīga apsaimniekošana ir būtisks jautājums.

GAEC7 – Novērst neapstrādātu augsni īpaši jūtīgos laika periodos.

Lauksaimnieki norāda, ka ir atsevišķi gadījumi, kad kukurūza vai dārzeņi tiek novākti ļoti vēlu rudenī, un praktiski nav iespējams augsni nosegt ar citiem kultūraugiem pirms ziemas vējiem. Nosacījumiem ir jābūt pielāgojamiem atšķirīgu dalībvalstu situācijām.

GAEC8 – Crop rotation

Itālijas pārstāvis ierosina šos nosacījumu pārvietot uz ekoshēmām, bet COPA-COGECA Sekretariāts norāda, ka to īsti nevar darīt. Vairāk būtu jārunā par kultūraugu dažādošanu nevis rotāciju. Kultūraugu dažādošana būtu jāsasaista ar ilggadējiem zālājiem.

GAEC9 – Saimniecībās ar platību vismaz 15 ha, jānodrošina 5% ir EFA platības

Lauksaimnieku diskusijas apliecina, ka šis jautājums ir diskutabls ikvienā dalībvalstī un jebkuri ierobežojumi saimnieciskajai darbībai satrauc lauksaimniekus. Šim nosacījumam ir jābūt pielāgojamam dalībvalstu atsevišķiem gadījumiem.

GAEC10 – Aizliegums apstrādāt ilggadējos zālājus NATURA 2000 teritorijās

Šis ir jauns nosacījums. Lauksaimnieki norāda, ka būtu vērtīgi iekļaut elastību šī pasākuma nosacījumos, paredzot to sasaisti ar iespējamu saimniecisko darbību. Lietuvas pārstāvi satrauc fakts, ka papildus finanšu līdzekļi tiktu pārvirzīti vides saudzēšanai un samazināti praktiski strādājošajiem lauksaimniekiem.

3. Diskusijas par atsevišķām definīcijām

Agriculture area: jautājums par vējlaužu iekļaušanu lauksaimniecības platībās, jo šobrīd koku rindu izslēgšana rada sarežģījumus ar kontrolējošām iestādēm. Ir jābūt pieļaujamam īpatsvaram, cik % ainavu elementi var tikt iekļauti lauksaimniecības platību definīcijā.

Permanent grassland and permanent pasture: Eiropas Komisijas ierosina definīciju, ka ilggadējie zālāji būs platības, kas nav iekļautas kultūraugu rotācijā vismaz 7 gadus. Lauksaimnieku viedokļi ir atšķirīgi – kamēr daļa dalībvalstu gribētu samazināt periodu, kas būtu piemērojams ilgadīgajam zālājam, tikmēr citas dalībvalstis ir pārliecinātas, ka 5 gadu periods ir minimālais ilgadīgiem zālājiem.

Agroforestry: jauna Eiropas Parlamenta ierosināta definīcija. Latvijā tā ir agromežsaimniecība – daudzgadīgi koki (koki, krūmi u.c.) tiek audzēti kopā ar zālaugiem (labību, lopbarību) vai lopiem gan vienlaicīgi, gan telpiski sakārtoti, gan secīgā maiņā.

Atskaiti sagatavoja eksperte

Agnese Hauka